

ร้อยความรักฝากหัวใจ ๑๐๓ ศาสนาไทยผู้ยิ่งใหญ่
ร้อยความดีที่ฝากเพียร ร้อยเรียนวิถีที่พอเหมาะ

ข่าว

ปฐรูปที่ดบน

สารบัญ

Contents

๓

ส.ป.ก. ร่วมประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ (ดอกดารารัตน์) และจัดการรับรอง และบริการประชาชน ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๕

นายกรัฐมนตรี ลงพื้นที่มอบที่ดินทำกิน จ.สระแก้ว

๖

เลขาธิการ ส.ป.ก. ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมราษฎร จังหวัดชลบุรี โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

๘

มาตรการทางปกครอง ในการควบคุม ตรวจสอบการจัดที่ดิน เพื่อเกษตรกรของ ส.ป.ก.

๑๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กับการจัดที่ดิน

๑๒

ส.ป.ก. จัดสัมมนาการติดตามผลการดำเนินงานไตรมาส ๔ และการจัดทำแผนปฏิบัติการของ ส.ป.ก. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๑๔

เกษตรอินทรีย์ ส.ป.ก. โมเดลสรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

๑๕

รวมภาพข่าว

๑๖

ขั้นตอนการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามนโยบายจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของรัฐ

ข่าว

ปฏิรูปที่ดิน

สารจากบรรณาธิการ

เมื่อใกล้ถึง...วันเกษียณอายุราชการของทุกปี ผู้เกษียณอายุราชการ ได้ปฏิบัติหน้าที่อันดีงามตลอดมา โดยมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมากที่ กค ๐๕๑๓/ว ๕๘ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ได้ให้ส่วนราชการทราบถึงสาระสำคัญของหนังสือฉบับดังกล่าว คือ ๑.บุคคล ซึ่งเกิดในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๙ จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน) โดยให้บุคคลผู้นั้น พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ (รับราชการได้ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) สำหรับผู้ที่เกิดในวันที่ ๑ ตุลาคม ของปีต่อไป ให้ถือหลักการนับอายุ ครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ และพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามนัยดังกล่าวข้างต้น ๒.การนับอายุของบุคคลในกรณีอื่นๆ อาทิ การลาออกจากราชการ เพราะอายุครบห้าสิบปีบริบูรณ์ หรือการเบิกจ่ายบำนาญพิเศษ และบำเหน็จตกทอดในส่วนของผู้ตาย ให้ถือปฏิบัติการนับอายุของบุคคลตามนัยมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ที่ใช้บังคับ ในปัจจุบัน) ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๕/ว ๔๒๔ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ เรื่องข้อคมความเข้าใจเกี่ยวกับการนับอายุของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันเป็นการส่งท้ายปีงบประมาณ ๒๕๖๐ และให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสมพงษ์ อินทร์ทอง

บรรณาธิการบริหาร

นางอศุลลักษณ์ อาสนเสนา

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นางสาวพรพรรณ ภูวนธรรม

กองบรรณาธิการ

นางสาวจิรัฐญา แสงหิรัญ

นางสาวเมธาภรณ์ ถวายทรัพย์

นางสาวทิพย์วิมล หงษ์คำ

ผลิตภาพและสื่อดิจิทัล

นายสุริยะ ลิกตะไชโย

นายอลงกรณ์ ขอนจำปา

จัดส่งและเผยแพร่

นางนันทกัศ คำเปี่ยม

นางสาวจันทร์ใส กมลพรจี

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑ ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

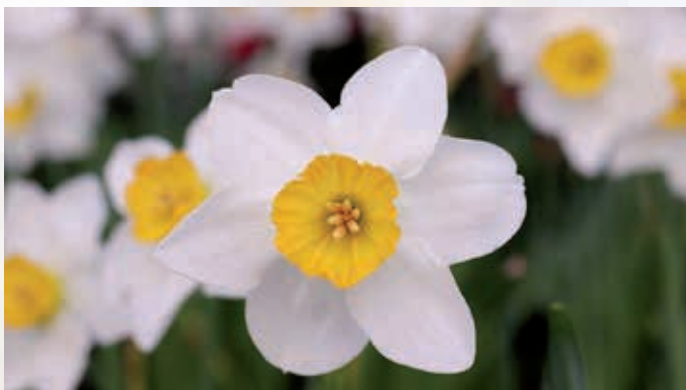
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๓๗ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๓๗ Website : www.alro.go.th

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : www.moac.go.th

ส.ป.ก. ร่วมประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ (ดอกดารารัตน์) และจัดการรับรองและบริการประชาชน ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดย ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จัดกิจกรรมประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ (ดอกดารารัตน์) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีและถวายความอาลัยในหลวง รัชกาลที่ ๙ เพื่อนำไปวางที่ซุ้มถวายดอกไม้จันทน์ขนาดกลาง ด้านหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับนำไปร่วมในวันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นอกจากกิจกรรมประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์แล้ว ยังมีกิจกรรมเชิญชวนให้ประชาชนทั่วไป และทุกส่วนราชการร่วมกันปลูกดอกดาวเรือง ถวายความภักดี ถวายแด่ในหลวง รัชกาลที่ ๙ อีกด้วย

เนื่องในวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ จะมีพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งในพระราชพิธีดังกล่าว มีความจำเป็นต้องใช้ดอกไม้จันทน์ที่เชื่อกันว่ากลิ่นหอมของดอกไม้จันทน์จะนำดวงวิญญาณไปสู่สุรวงสวรรค์ จึงมีผู้ประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์เทียมขึ้นแทนวัสดุต่างๆ โดยดอกดารารัตน์ หรือดอกแดฟโฟดิล นั้น เป็นดอกไม้สำคัญที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ทรงโปรด และพระราชทานแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขณะประทับอยู่ที่นครปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ทั้งนี้ ส.ป.ก. ยังได้เชิญชวนทุกหน่วยงานในสังกัด ร่วมกันปลูกดาวเรือง หรือ ทานตะวัน หรือ ดอกไม้สีเหลืองอื่นๆ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีการส่งเสริมและวางแผนการปลูกให้ออกดอกบานสะพรั่งได้ทันในช่วงวันที่ ๒๐ - ๒๖ ตุลาคม นี้ พร้อมทั้งดำเนินการจัดการรับรองและบริการประชาชนที่ร่วมในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพในหลวง รัชกาลที่ ๙ ณ บริเวณซุ้มถวายดอกไม้จันทน์ขนาดกลาง ด้านหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และเพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

นายกรัฐมนตรี

ลงพื้นที่มอบที่ดินทำกิน จังหวัดสระแก้ว

เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เดินทางไปเป็นประธานในพิธีมอบหนังสืออนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินอำเภอ (คทช.) จำกัด จำนวน ๔ สหกรณ์ ณ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลหนองม่วง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว โดยมี พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พลเอกสุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และพลตำรวจเอกอดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นายกล้านรงค์ พงษ์เจริญ ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว นายสมปอง อินททอง เลขาธิการ ส.ป.ก. นางวรรณณา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก. นายบพิตร อมราภิบาล รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ให้การต้อนรับและร่วมงานดังกล่าว

ในการนี้ ท่านนายกรัฐมนตรี ได้มอบหนังสืออนุญาตให้สถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้แก่สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินอำเภอ (คทช.) จำกัด ให้แก่ผู้แทนสหกรณ์ จำนวน ๔ สหกรณ์ คือ ๑.สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินอำเภอโคกสูง (คทช.) จำกัด ๒.สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินอำเภออรัญประเทศ (คทช.) จำกัด ๓.สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินอำเภอวัฒนานคร (คทช.) จำกัด ๔.สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินอำเภอลำทะเมนชัย (คทช.) จำกัด โดยจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรรายละ ๕ + ๑ ไร่ แบ่งเป็น แปลงที่อยู่อาศัย ๑ ไร่ แปลงเกษตรกรรม ๕ ไร่ และมีพื้นที่ส่วนกลางให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ร่วมกัน พื้นที่เป็นที่ตั้งสหกรณ์ฯ ที่สาธารณประโยชน์ เช่น ถนนหนทาง แหล่งน้ำ ประปา บ่อบาดาล รวมเนื้อที่กว่า ๓,๓๔๒ ไร่ สามารถรองรับเกษตรกรได้ ๓๐๓ ราย ซึ่งที่ดินดังกล่าวได้มาจากการยึดคืนพื้นที่จากผู้ครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ ก.ค. ๒๕๕๙ นอกจากนี้ ได้มอบบ้านจำลองและปัจจัยการผลิต เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ได้แก่ มอโค มอตันมะม่วงน้ำดอกไม้มือทอง มอตันพันธุ์หม่อน มอตันพันธุ์ปอเทือง มอตันพันธุ์กบนา พร้อมทั้งได้มอบนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้แก่สมาชิกทั้ง ๔ สหกรณ์ รับฟังการบรรยายสรุปโมเดลการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. เยี่ยมชมบ้านต้นแบบที่อยู่อาศัย เปิดวาล์วน้ำแปลงเกษตรกรรม เยี่ยมชมโคในพื้นที่แปลงรวม และพบปะประชาชน

หลังจากมอบหนังสืออนุญาตฯ และปัจจัยการผลิตให้ผู้แทนสหกรณ์แล้ว พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบนโยบายให้สมาชิกสหกรณ์ทั้ง ๔ สหกรณ์ว่า “วันนี้พอใจที่ยึดคืนที่ดินได้ ที่เอาที่ดินมาแจกได้ก็เพราะมีมาตรา ๔๔ เพราะฉะนั้นเกษตรกรที่ได้ที่ดินไปแล้วอย่าไปขายต่อ ให้ทำกินให้ลูกหลาน”

พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า “หลังจากที่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้พิจารณาออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เรื่องมาตรการในการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการยึดคืนพื้นที่กับผู้ครอบครองโดยมิชอบในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ ๓๑๖,๕๘๒ ไร่ ในพื้นที่ ๒๘ จังหวัด และจะนำที่ดินดังกล่าวมาจัดสรรให้เกษตรกรในรูปแบบกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร ตามนโยบายคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาการไร้ที่ดินทำกินที่อยู่อาศัยของผู้ยากไร้ และลดความเหลื่อมล้ำของสังคม”

นายสมปอง อินททอง เลขาธิการ ส.ป.ก. กล่าวเพิ่มเติมว่า “ในส่วนของจังหวัดสระแก้ว ขณะนี้ ส.ป.ก. ยึดคืนมาได้ ๑๐ แปลง เนื้อที่กว่า ๓,๓๔๒ ไร่ เมื่อได้มาแล้วก็พัฒนาพื้นที่และพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรอยู่ได้จริง ก่อนที่จะนำมาจัดสรรให้เกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์ ต้องขอขอบคุณหน่วยงานทุกหน่วยงานที่ร่วมกันบูรณาการ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาพื้นที่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค รวมถึงการพัฒนาอาชีพ เพื่อให้พร้อมต่อการเข้าทำกินของเกษตรกร อาทิ กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมการทหารช่าง กองทัพบก ที่ช่วยปรับพื้นที่ สร้างถนนหนทาง กรมทรัพยากรน้ำบาดาลสร้างแหล่งน้ำต่างๆ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน การสร้างที่อยู่อาศัย นอกจากนี้เรื่องการขยายเขตไฟฟ้า ได้รับการช่วยเหลือจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และกรมการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิต สวัสดิการต่างๆ ของเกษตรกร และขอบคุณหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เข้ามาส่งเสริมพัฒนาอาชีพและให้องค์ความรู้ต่างๆ เช่น การเลี้ยงโคเนื้อ การเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ปลุกหม่อน ปลุกมะม่วง และการทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียงและมั่นคงต่อไป”

จริยญา แสงศิริญา

เลขาธิการ ส.ป.ก. ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมราษฎรจังหวัดชลบุรี **โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล**

วัฒนา มั่งฉิสาร
 ปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี

สำหรับแผนการดำเนินงานการจัดที่ดิน ส.ป.ก.ได้ประกาศให้ ยื่นคำขอรับการจัดที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ - ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ ที่ว่าการอำเภอบ่อทองและอำเภอหนองใหญ่ คัดเลือกผู้มี คุณสมบัติ จัดตั้งสหกรณ์ กลุ่มสมาชิกและจัดอบรมสมาชิก (เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๐) **ส่วนแปลงเกษตรกรรม** ได้ปรับพื้นที่ ขยายเขตไฟฟ้า ระบบกระจายน้ำ ขุดสระน้ำ ก่อสร้างถนนสายหลัก ก่อสร้างถนนในแปลง เกษตรกรรมและชุมชน ก่อสร้างอาคารสำนักงานสหกรณ์ฯ และลานตาก ผลผลิต และ**แปลงที่อยู่อาศัย** ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/สาธารณูปโภค เช่น การปรับพื้นที่ ระบบไฟฟ้าเข้าแปลงที่อยู่อาศัย ระบบประปาหมู่บ้าน (บาดาล/ผิวดิน) ถนนเข้าแปลงที่อยู่อาศัย พื้นที่ส่วนกลาง อาคารเรียนรู้/ อาคารเอนกประสงค์ในชุมชน ส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาอาชีพ เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

ในปี ๒๕๖๑ ส.ป.ก.ชลบุรี มีแผนการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนา อาชีพ **ด้านพืช** (พืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล) พื้นที่อำเภอบ่อทอง ส่งเสริมการปลูก ปาล์มน้ำมันเป็นหลัก และอำเภอหนองใหญ่ ส่งเสริมการปลูก มะม่วงหิมพานต์เป็นหลัก ส่งเสริมการทำเกษตรแบบพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ **ด้านปศุสัตว์** (โค, สัตว์ปีก) ปลูกหญ้าเนเปียร์ การเลี้ยงสัตว์ปีก การเลี้ยงปลาในสระน้ำ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน ขุดสระน้ำในแปลงเกษตรกรรม **ด้านการรวมกลุ่มอาชีพ/ อาชีพนอกการเกษตร** ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ ผลผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก ผลผลิตการเกษตร การส่งเสริมการทำอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ อาทิ การจักสาน การทอผ้า การทำดอกไม้ ประดิษฐ์ การทำขนมไทย เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๐ **นางวรรณภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก. พร้อมด้วย นางจุไรรัตน์ แสงสวัสดิ์ ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร นายเสริม มินไชยอนันต์ ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร นายนวกานต์ ทศวิล ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นายศรายุทธ ธาณิวัฒน์ ผู้แทนกรมปศุสัตว์ นางสาวอมราพัทธ์ เวชเตง ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน และ เจ้าหน้าที่สำนักบริหารกองทุนฯ** ได้ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน การบริหารเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ อำเภอบ่อทอง และอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) และบุคลากรของสำนักบริหารกองทุน ได้มีความรู้ความเข้าใจการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดินโดยมิชอบด้วยกฎหมายและรับทราบผล ความก้าวหน้าของการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ และปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานในระดับพื้นที่อีกด้วย

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ นายสมปอง อินทร์ทอง เลขาธิการ ส.ป.ก. และคณะผู้บริหาร ส.ป.ก. (นายประเทือง พงษ์ไทย ผู้อำนวยการสำนักจัดการพื้นที่และสารบบที่ดิน นางอดุลลักษณ์ อาศน เลขา ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง นางสมพร ทองทั่ว ผู้อำนวยการ สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน นายวัฒนา มั่งอิสาร ปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี นางสาวพรพรรณ ฐานธรรม ผู้อำนวยการกลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ ผู้อำนวยการกลุ่มต่างๆในสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ได้ลงพื้นที่ ตรวจสอบเยี่ยมราษฎรโครงการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดชลบุรี ในพื้นที่ ๒ อำเภอ คือ

- แปลงที่ดิน No ๓๗๘ เนื้อที่ ๕๖๙ ไร่ ๓ งาน อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอ หนองใหญ่ เกษตรกรเข้าทำกิน ๔๗ ราย (๔๗ แปลง) จัดแบ่งเป็นแปลง เกษตรกรรม รายละเอียด ๕ ไร่ แปลงที่อยู่อาศัย รายละเอียด ๑ ไร่ และพื้นที่แปลง รวม ๑๖ ไร่ ๒ งาน ๘๒ ตารางวา พื้นที่ส่วนกลาง ๘๗ ไร่ ๑ งาน ๗ ตารางวา พื้นที่แหล่งน้ำ ๑๑๑ ไร่ ๒ งาน ๕๑ ตารางวา ก่อสร้างบ่อบาดาลเพื่อ อุปโภคบริโภค ๑ แห่ง(กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) ปรับพื้นที่ ๙๔ ไร่ ก่อสร้าง ถนนสายหลัก ๑ สาย ระยะทาง ๑,๖๒๙ กิโลเมตร (กรมการทหารช่าง กองทัพบก) ก่อสร้างสระเก็บน้ำ ๒ แห่ง เนื้อที่ ๑๑๑ ไร่ ๒ งาน ๕๑ ตารางวา (กรมชลประทาน)

- แปลงที่ดิน No ๔๖๘ เนื้อที่ ๕๓๕ ไร่ ๑ งาน ๗ ตารางวา อยู่ในเขต ปฏิรูปที่ดิน อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี เกษตรกรเข้าทำกิน ๔๒ ราย (๔๒ แปลง) จัดแบ่งเป็นแปลงเกษตรกรรม รายละเอียด ๕ ไร่ แปลงที่อยู่อาศัย รายละเอียด ๑ ไร่ พื้นที่แปลงรวม ๔๗ ไร่ ๓๗ ตารางวา พื้นที่ส่วนกลาง ๗๔ ไร่ ๑ งาน ๑๐ ตารางวา พื้นที่แหล่งน้ำ ๑๒๕ ไร่ ๗๖ ตารางวา ปรับพื้นที่ ๗๒ ไร่ ก่อสร้าง ถนนสายหลัก ๑ แห่ง ระยะทาง ๑,๘๖๒ กิโลเมตร ก่อสร้างถนนสายซอย ๗ สาย ระยะทาง ๒,๔๒๗ กิโลเมตร (กรมการทหารช่าง กองทัพบก) ก่อสร้างสระเก็บน้ำ ๑ แห่ง เนื้อที่ ๑๒๕ ไร่ ๗๖ ตารางวา พร้อมระบบ กระจายน้ำ (กรมชลประทาน)

มาตรการทางปกครอง ในการควบคุมตรวจสอบการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของ ส.ป.ก.

ในกระบวนการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของ ส.ป.ก. ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยในแปลงเกษตรกรรมนั้น โดยการนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่จัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินที่ไม่ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามกฎหมายนี้ นำมาจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรมเลี้ยงตนเองและครอบครัว โดยได้กำหนดให้เป็นอำนาจของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ซึ่งเป็นทบวงการเมืองมีฐานะเทียบเท่ากรม มีเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นหัวหน้าสำนักงาน ในการใช้อำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้จึงมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ตามความหมายของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยในกระบวนการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนี้ใน พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในกระบวนการให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘ และกระบวนการเพิกถอนสิทธิหรือการสั่งให้คืนสิทธิแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการควบคุมตรวจสอบในการให้สิทธิและเพิกถอนสิทธิหรือการสั่งให้คืนสิทธิแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งในกระบวนการและเนื้อหาของคำสั่งทางปกครองในการให้สิทธิและการเพิกถอนสิทธินั้น

เยาวนิจ เพ็ชรน้ำเขียว
ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน

เมื่อคำสั่งทางปกครองเป็นการกระทำทางปกครองประเภทหนึ่ง ซึ่งโดยหลักของกฎหมายปกครองแล้วจะมุ่งประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับของ “หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง” นั่นคือ ฝ่ายปกครองต้องกระทำการต่างๆ โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย และจะกระทำการใดๆ ที่อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพ หรือประโยชน์อันชอบธรรมของบุคคลได้ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจและภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ซึ่งนอกจากกฎหมายที่เป็นแหล่งที่มาของอำนาจของฝ่ายปกครองเองแล้วยังต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติพระราชกำหนด ฯลฯ ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในขณะนั้นหลักความได้สัดส่วน (หลักความพอสมควรแก่เหตุ) หลักความเสมอภาค (หลักการไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล) กฎหมายประเพณี และหลักกฎหมายทั่วไป รวมทั้งต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎที่ตนเองออกมาใช้บังคับอีกด้วย เงื่อนไขนี้เรียกว่า “เงื่อนไขแห่งความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง” หรือ “เงื่อนไขแห่งความสมบูรณ์ของคำสั่งทางปกครอง” คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยฝ่าฝืนเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใดจึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจตกเป็นโมฆะไม่มีผลบังคับตั้งแต่นั้นหรืออาจถูกสั่งเพิกถอนคำสั่งนั้นได้โดยองค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองโดยเฉพาะศาลปกครองขึ้นอยู่กับว่าการฝ่าฝืนเงื่อนไขจะมีความความร้ายแรงและขัดแย้งมากเพียงใด

ในการจัดที่ดินเพื่อการประกอบเกษตรกรรมให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ตามระเบียบฯ แล้วเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสามารถออกคำสั่งทางปกครองให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ก็คือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรซึ่งยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ระเบียบนี้มีกำหนดขั้นตอนในการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองไว้และเป็นคำสั่งของคณะกรรมการเกษตรกรรมหรือคูปกรณ์ซึ่งได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครองนี้สามารถฟ้องศาลปกครองได้โดยไม่ต้องอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองก่อนตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น มาตราการในการควบคุมตรวจสอบการออกคำสั่งทางปกครองของ คปจ. ในการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรซึ่งยื่นคำร้องขอให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในชั้นฝ่ายบริหารนั้น เกิดขึ้นได้จากมีผู้ร้องเรียน หรือร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพบเห็นเองและต้องร้องขอให้เพิกถอนภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น ส่วนกรณี คปจ. มีมติสั่งให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินสิทธิการเข้าทำประโยชน์ การเช่า หรือการเช่าซื้อที่ดินตามระเบียบฯ กำหนดให้มีขั้นตอนการอุทธรณ์คำสั่งให้สิทธิฯ โดยให้เป็นอำนาจของ คปจ. จึงนับได้ว่าเป็นมาตรการในการควบคุมตรวจสอบการออกคำสั่งทางปกครองของ คปจ. ที่สั่งให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินสิทธิการเข้าทำประโยชน์ การเช่า หรือการเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ดังนั้น ในการทบทวนคำสั่งทางปกครองโดยผู้ออกคำสั่งทางปกครองนั่นเอง กรณี คปจ. ให้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ หรือโดยผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกรณี คปจ. เพิกถอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ตามมาตรา ๕๖ แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติฯ กำหนดให้สามารถทบทวนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครอง และอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นไปในทางใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มภาระหรือลดภาระหรือใช้ดุลพินิจแทนในเรื่องความเหมาะสมของการทำคำสั่งทางปกครองหรือมีข้อกำหนดเป็นเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ เนื่องจากคำสั่งทางปกครองที่เจ้าหน้าที่ออกมาใช้บังคับจะชอบด้วยกฎหมาย มีผลบังคับใช้บังคับได้โดยสมบูรณ์ ก็ต่อเมื่อข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุให้เกิดอำนาจออกคำสั่งตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้เกิดขึ้นแล้ว ก่อนเวลาที่ออกคำสั่งนั้น ตามหลักของเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุให้เกิดอำนาจออกคำสั่งทางปกครองนั่นเอง รวมถึง ขั้นตอนระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ต้องไม่ใช่เวลานานมากเกินไปที่กฎหมายกำหนด อันอาจทำให้คู่กรณีของ ส.ป.ก. เสียสิทธิในการนำคดีไปฟ้องศาลปกครองได้เช่นเดียวกับแนวตามคำพิพากษาคดีของคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๙๓๙/๒๕๕๓ ซึ่งนับระยะเวลาฟ้องคดีภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แม้ว่าจะได้มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๔๑๑/๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นฟ้องคดีภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ อันเป็นวันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ตาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กับการปฏิรูปที่ดิน

หากจะกล่าวถึงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว สารสำคัญยังคงอยู่ในหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ที่ผ่านมา แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาที่ปรากฏในบทบัญญัติแล้ว เห็นว่ามีความแตกต่างออกไปบางประการ ผู้เขียนจึงขอหยิบยกบางประเด็น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ในอนาคตมากล่าวถึง ดังนี้

ในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งบทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๗๒ บัญญัติว่า **“รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงานดังต่อไปนี้”** ใน **“(๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ดินทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม”** ซึ่งจากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยังให้ความสำคัญกับการกระจายการถือครองที่ดินอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงที่ดินเพื่อทำกิน รวมทั้งรักษาที่ดินทำกินไว้ได้ เพราะเมื่อเกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เกษตรกรก็จะเกิดความรักความหวงแหนในที่ดิน อันจะสามารถพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้มีความยั่งยืนและมั่นคง แต่จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติเรื่องการ **“การกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน”** ที่เคยปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้หายไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคำว่า **“โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน”** เพราะการไม่มีบทบัญญัติเรื่องการกระจาย การถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมโดยวิธีการปฏิรูปที่ดินขึ้นมาเป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จะทำให้การปฏิรูปที่ดินถูกลดระดับความสำคัญจากเดิมซึ่งเป็นแนวนโยบายพื้นฐานเป็นการดำเนินการภายใต้นโยบายของรัฐที่อาจมีความแตกต่างไปจากแนวทางและวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมา ซึ่งแม้ในอดีตการปฏิรูปที่ดินจะถูกกำหนดเป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินก็ย่อมอาจกระทำได้อย่างเต็มที่ปัญหาประการสำคัญ คือ ผลกระทบจากนโยบายทางการเมืองซึ่งหากรัฐธรรมนูญมิได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ในที่สุดอาจไม่ได้รับหยิบยกขึ้นมามีการหารือหรือแนวทางอื่นมาจัดการเรื่องการปฏิรูปที่ดินก็เป็นได้ อีกประเด็นที่ไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คือ เรื่องการดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ อาจเป็นด้วยนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไปมุ่งหมายให้เกษตรกรได้รับเป็นเพียงสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินจาก ส.ป.ก. แทนที่จะให้กรรมสิทธิ์

อีกประเด็นที่น่าสนใจในหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ คือ เรื่องการพัฒนากฎหมาย ซึ่งในปัจจุบันส.ป.ก. กำลังดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่ใช้เป็นหลักในการดำเนินงาน จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วย โดยใน มาตรา ๗๗ วรรคแรก บัญญัติว่า **“รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย**

ที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง” จะเห็นได้ว่าการพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม โดยยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระและเพิ่มขั้นตอนแก่ประชาชนที่เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง และต้องมีการปรับกระบวนการตรากฎหมายเพื่อให้สามารถออกกฎหมายได้เร็วขึ้น การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังไม่เลือกปฏิบัติ การนำมาตรการสากลมาใช้กำกับมาตรฐานการทำงานของหน่วยงานจะทำให้สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเป็นธรรม เท่าเทียม รวดเร็ว และทั่วถึง อีกทั้งใน มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติว่า **“ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อนำมาพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”** เห็นได้ว่ากฎหมายที่ ส.ป.ก. กำลังดำเนินการแก้ไขนั้นได้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบในการตรากฎหมาย และผู้เขียนเห็นว่าควรเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดระยะเวลาที่จะต้องได้รับการทบทวนกฎหมายให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้กฎหมายสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสังคมด้วย โดยในอนาคตอาจถึงขั้นเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้กลั่นกรอง ตรวจสอบ วิเคราะห์ผลกระทบ อันเกิดจากนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อประชาชน และชุมชนต่อไป บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของหน่วยงาน

สุพัฒน์ มูลพฤกษ์
นิติกรชำนาญการ สำนักกฎหมาย

ส.ป.ก. จัดสัมมนาการติดตามผลการดำเนินงานไตรมาส ๔ และการจัดทำแผนปฏิบัติการของ ส.ป.ก. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

เมธากรณ์ ถวายทรัพย์สิน

เมื่อระหว่างวันที่ ๓-๕ กันยายน ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จัดสัมมนาติดตามผลการดำเนินงานไตรมาส ๔ และการจัดทำแผนปฏิบัติการของ ส.ป.ก. ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ โดยมี **นายสมปอง อินททอง เลขาธิการ ส.ป.ก.** เป็นประธานในการเปิดงาน รวมถึงคณะผู้บริหาร ส.ป.ก. ข้าราชการ ส.ป.ก. และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมอบรมในครั้งนี้จำนวน ๘๐๐ ราย ณ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

การสัมมนาดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ร่วมทบทวนผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน ถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ และการสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปที่ดิน การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมพิจารณากำหนดแผนปฏิบัติงานปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ในช่วงเย็นของวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐ มีการจัดงานมุทิตาจิตแด่ผู้เกษียณอายุราชการ ประจำปี ๒๕๖๐ ในชื่องาน **“ร้อยความรักถักทอใจ ๑๐๓ สายใยส่วยเกษียณ ร้อยความดีที่ฝากเพียร ร้อยเรียนวิถีที่พ่อน้า”** ซึ่งปีนี้มีจำนวนผู้เกษียณอายุราชการทั้งสิ้น ๑๐๓ ราย บรรยากาศในงานเต็มไปด้วยความอบอุ่นและมิตรภาพจากพี่น้อง ส.ป.ก. โดยในปีนี้มีข้าราชการระดับผู้บริหารเกษียณอายุราชการเป็นจำนวนมาก อาทิ **นายสมปอง อินททอง เลขาธิการ ส.ป.ก.** **นายฉลอง มณีโชติ รองเลขาธิการ ส.ป.ก.** **นายบพิตร อมราภิบาล รองเลขาธิการ ส.ป.ก.** และนางวรรณภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก.

เกษตรอินทรีย์ ส.ป.ก. โมเดล

สรุปบทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้

หรือแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน และเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช “**โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน**” มีเป้าหมายดำเนินการพื้นที่นำร่องพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ๓ พื้นที่ ใน ๓ จังหวัด คือ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นการสนองนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ และให้ทุกหน่วยงานร่วมบูรณาการขับเคลื่อนภารกิจ คือ เพิ่มพื้นที่เพิ่มปริมาณ และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ของประเทศ และการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามภารกิจนี้อย่างต่อเนื่องภายใต้**โครงการพัฒนาเกษตรกรปราชดเปื่อง (Smart Farmer)** โดยใช้กลไกการสร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านรูปแบบโรงเรียนเกษตรกร ระบบเกษตรอินทรีย์มาตรฐานสากล (มกท. : IFOAM) International Federation of Organic Agriculture Movement ร่วมกับระบบการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System : PGS) เป็นระบบสร้างความเชื่อมั่นคุณภาพสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ส.ป.ก. จึงได้จัดโครงการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “**สรุปบทเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมหารือแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ (เกษตรอินทรีย์ ส.ป.ก. โมเดล)**” สำหรับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ส.ป.ก.ส่วนกลาง และเกษตรกรรุ่นใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน กว่า ๑๓๐ คน ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมไชยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร โดยมี **นายฉลอง มณีโชติ รองเลขาธิการ ส.ป.ก.** ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมการเกษตรแบบอินทรีย์ ให้เกียรติเป็นประธานกล่าวเปิดงาน และให้โอวาทแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ การสัมมนาครั้งนี้มีการจัดแสดงนิทรรศการผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานเกษตรอินทรีย์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ พร้อมกำหนดแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติด้านลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขัน ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความพร้อมในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อรักษาสุขภาพของผู้ผลิต ผู้บริโภค รวมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศต่อไป

ทิพย์วิมล หงษ์คำ

ส.ป.ก. จัดอบรมโครงการฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Web conference) เรื่อง “ส.ป.ก. โปร่งใส ห่วงไกลทุจริต”

เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ นายสมพงษ์ อินทร์ทอง เลขานุการ ส.ป.ก. เป็นประธานเปิด โครงการการฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Web conference) เรื่อง “ส.ป.ก. โปร่งใส ห่วงไกลทุจริต” โดยมีเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้าร่วมอบรมประมาณ ๓๐๐ ราย ณ ห้องประชุมสุทธิพร จิระพันธุ์ ห้องประชุมไชยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก และถ่ายทอดทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Web conference) แก่ ส.ป.ก. ๗๒ จังหวัด การอบรมดังกล่าวจัดขึ้น เพื่อให้บุคลากรของ ส.ป.ก. ได้รับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างความโปร่งใส ป้องกัน ปราบปราม การทุจริต สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานด้านการให้บริการกับเกษตรกรและอื่นๆ ภายในหน่วยงานให้เป็นรูปธรรมและนำไปสู่ การปฏิบัติที่ถูกต้อง และเพื่อเป็นแนวทางในมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงในการกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ ได้รับเกียรติจากพันตำรวจโท สิริพงษ์ ศรีตุลา ผู้อำนวยการสำนักงานปราบปรามทุจริตในภาครัฐ ๒ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เป็นวิทยากรบรรยายพร้อมตอบข้อซักถามในการอบรมด้วย

ส.ป.ก. จัดอบรมโครงการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สร้างความผูกพันต่อองค์กร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดย สำนักบริหารกองทุน (สบท.) จัดอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สร้างความผูกพันต่อองค์กร โดยมี นางสาวอมรพัทธ์ เวชเดช ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ร่วมเป็นเกียรติในการอบรมพร้อมด้วยบุคลากรของสำนักบริหารกองทุน (สบท.) จำนวน ๖๘ ราย ซึ่งการจัดอบรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่บุคลากร สบท. สร้างภูมิคุ้มกันด้านจิตใจให้มีพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์ มีความรัก ความสามัคคี มีจิตสำนึกรักและผูกพันองค์กร โดยจัดให้มีการศึกษาดูงาน ฟังบรรยายธรรมะกับการทำงาน การปลูกป่า กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแก่บุคลากร และการบรรยายการสร้างสุขในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร รวมถึงประสบการณ์การทำงานอย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จ การอบรมจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ บ้านวังน้ำเขียว ลอดจ้ดตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ นางวรรณภา บุญสุข รองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรม และบรรยายพิเศษ เรื่อง การสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้ปฏิบัติงาน และให้อวาทแก่ผู้เข้าร่วมอบรม

รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ลงพื้นที่ยึดคืน จ.กาญจนบุรี

เมื่อวันที่ ๓๐-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ นายบพิตร อมรภิบาล รองเลขาธิการ ส.ป.ก. พร้อมด้วย นายวัชรินทร์ วากระมนนท์ ปฏิรูปที่ดิน จังหวัดกาญจนบุรี และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมประชุมและลงพื้นที่ ตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๖/๒๕๕๙ เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดพิธีมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี

ขั้นตอนการขจัดที่ดินให้สมบูรณ์เกษตร ในแบบปฏิรูปที่ดินตามนโยบายขจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของรัฐบาล

คณะกรรมการขจัดที่ดินสงวนพื้นที่แก่ คพช. จังหวัด

คพช. จังหวัด ร่วมกับ ส.ป.ก.
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

1. กำหนดวงเงินงบประมาณสำหรับการใช้ประโยชน์
2. ประกาศ ขัดขวาง ชื้อทำปศุสัตว์ ราชกิจผู้ถือสิทธิ์ได้รับ
การขจัดที่ดิน
3. พิจารณาตัดสินเอกสารสิทธิ์ได้รับการขจัดที่ดิน
4. บูรณาการพื้นที่ดินสงวนอาชีพ

เกษตรกรรมผ่านเกษตรกรรม

เกษตรกรรมผ่านที่ดินให้เป็น
สมบูรณ์เกษตร

สมบูรณ์เกษตรขึ้นต่อ
เจ้าที่ดิน ส.ป.ก.
เจ้าที่ดินระบอบการพิจารณา
อนุญาตให้ขจัดที่ดิน
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คพช.)

กระบวนการพิจารณาอนุญาตของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. จังหวัด ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

เอกสารหลักฐานครบถ้วนและ ส.ป.ก.
พิจารณาภายใน ๙๐ วัน

เอกสารไม่ถูกต้องซึ่งสมบูรณ์เกษตร
แก้ไข ส่งเอกสารเพิ่มเติม ภายใน ๙๐ วัน

คพช. พิจารณา

แก้ไขส่ง เอกสารหลักฐาน
ครบถ้วนและ ส.ป.ก.
ภายใน ๙๐ วัน

ไม่แก้ไขไม่ส่งเอกสาร
พ้นกำหนด ๙๐ วัน ถือว่า
ไม่ประสงค์ดำเนินการ
ขจัดที่ดิน

อนุญาต

แจ้งผู้ขึ้นต่อทราบ ภายใน ๗ วัน
ทำสัญญาเช่าที่ดิน ภายใน ๙๐ วัน

ไม่อนุญาต

แจ้งผลพิจารณาผู้ขึ้นต่อ
พร้อมแจ้งสิทธิยื่นฟ้องศาลปกครอง

